

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-н Кирил Захариев Костов, ЮЗУ „Неофит Рилски
по отношение качествата на дисертация
за присъждане на образователната и научна степен
'ДОКТОР'

област на висше образование **1. Педагогически науки**
професионално направление **1.3. Педагогика на обучението по:**
докторска програма: **„Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка“.**

Автор: Стоян Николов Димитров

Тема: „Усъвършенстване на двигателно-координационните способности на подрастващи футболисти“

Научен ръководител: проф. д-р Лъчезар Димитров, НСА „Васил Левски

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № Р33-3741 от 11.07. 2019 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема: „Усъвършенстване на двигателно-координационните способности на подрастващи футболисти“, за придобиване на образователната и научна степен **‘доктор’** в посочените по-горе област на висше образование, професионално направление и докторантска програма.

Автор на дисертационния труд е докторантът на самостоятелна подготовка към катедра „Теория и методика на физическото възпитание“ към ПУ, с научен ръководител проф. д-р Лъчезар Димитров от НСА „Васил Левски“

Представеният от докторант Димитров комплект онлайн материали, както и на хартиен носител, е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедура по защитата .
- автобиография - европейски
- протоколи от катедрени съвети, свързани с докладване на готовност за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд;
- дисертационен труд;
- автореферат;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- протокол № 9 от Комисията по качество.
- справка за спазване на специфичните изисквания на ПФ
- служебна бележка от Декана на Факултета

Стоян Николов Димитров е роден на 28.09.1970. Завършил е висшето си образование в ПУ „Паисий Хилендарски“ като „бакалавър“ (2001 г.) и „магистър“ (2008 г.) със специалност „ПОФВ“. Има придобит и лиценз за професионален треньор по футбол, последователно „В“ и „А“ категория. След завършването на висшето си образование е работил като треньор по футбол в различни професионални клубове, както и преподавател в катедрата по „ТМФВ“ към ПУ „Паисий Хилендарски“. Професионалното си

усъвършенстване е реализирал като докторант на самостоятелна подготовка (2014-2019 г.) към същата катедра под научното ръководство на проф. д-р Лъчезар Димитров. Владее руски език.

2. Актуалност на тематиката

Проблемът за оптимизиране процеса на тренировка във всеки спорт, включително и във футбола, има своето значимо място, както в чисто теоретичен (научен) план, така също и най-вече, в практическата реализация на дейността. Още повече, когато става въпрос за подрастващи спортисти, въпросът придобива още по-голяма деликатност и сложност. Както е отбелязано от самия автор „...Целенасоченото развитие на необходимите за футболната игра двигателни и координационни способности, способства за постигането на високо ниво на физическа и функционална дееспособност, за по-бързото усвояване на футболната техника и има изключително важна роля за постигане на високи спортни резултати. „ В тази връзка, ще отбележим, че разработвания в дисертационния труд на Стоян Димитров проблем за „Усъвършенстване на двигателно-координационните способности на подрастващи футболисти“, има своето съвременно звучене и място като изследователска и практико-приложна територия в многостранния тренировъчен процес, реализиран в условията на спортните клубове и училищата.

3. Познание на проблема

Авторът познава в дълбочина изследвания от него проблем, свързан с необходимостта от целенасочена работа за подобряване развитието на координационните способности на подрастващи футболисти. Това той е успял да постигне след задълбочен анализ на същността и развитието на двигателните способности (стр.49-61), така също и от анализа на съвременното състояние на проблема и неговото решаване в страни и школи, постигнали много повече от нас в тази посока на подготовката на подрастващите футболисти, като Холандия, Германия, Англия, Белгия и др. (стр.62-65). От една страна това говори за добро познаване на изследваната проблематика, а от друга, дава възможност на автора да изрази своето виждане по богатата фактология и нейното творческо интерпретиране.

Бих посочил също така, че всеки опит да се усъвършенства методиката на тренировка при развитието на кондиционните и координационните способности на футболистите, заслужава одобрение и поощрение. Това е и отправната точка от която трябва да се оценява и настоящия дисертационен труд, за който още в началото ще отбележа, че е едно полезно изследване, подкрепено с реализирането на формиращ педагогически експеримент.

4. Методика на изследването

Избраната от докторант Стоян Димитров комплексна методика на изследване, сполучливо подбрания математико-статистически инструментариум за обработка и количествен анализ на експериментално получените данни, както и цялостната логика и последователност на проведената експериментална работа извършена от него, позволяват на докторанта не само да констатира сегашното състояние на изследвания от него проблем, но и да изгради логично построена методика за подобряване на двигателните способности на подрастващи футболисти, да я експериментира в реалната практика, и да получи отговор на всички поставени въпроси в дисертационния труд. Всичко това, а и получените и анализирани по нататък в дисертацията данни, ми дават основание да направя заключението, че използваната от автора методика на изследване позволява да се постигне поставената цел и да се реализират конкретните задачи на изследването.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд е написан на 132 страници, съдържащи текст, 32 таблици и 53 фигури. Библиографията се състои от 127 източника на кирилица, 18 на латиница и 6 веб сайта. Списъкът на авторските публикации включва 3 заглавия.

В глава първа („Обзор на специализираната литература“) се разглежда и анализира съществуващата наша и чужда литература по изследваната проблематика. Направената характеристика на морфо-функционалните особености в развитието на детския организъм, както и на двигателните способности (кондиционни и координационни) показват доста добрата осведоменост на докторанта в тази проблематика. Сполучлива е и аргументацията на мотивите за разработването на тази тема, направена в т. I.4.

Като цяло одобрявам логиката и фактологията, представена в глава първа. Към написаното в нея обаче, могат да се отправят и някои, макар и незначителни забележки и препоръки.

1. Литературният обзор, макар и доста информативен, (62 стр. на разряд 12) в този си вид е направен малко шаблонно има уклон за изложение като в учебник. Би могло да се намали като обем в рамките на не повече от 30-35 стр. и да се акцентира основно върху източници, които пряко се отнасят към развитието и усъвършенстването на координационните способности на подрастващите. Редуцирането да бъде по посока целенасоченост на обзора, съобразно темата на дисертацията, особено в точка 1.1. („Морфо-функционални особености на детския организъм“).

2. Полезно би било в края на всяка подточка на глава първа да се направят и съответните конкретни изводи, които да подсилят необходимостта от разработването в дисертацията проблематика.

Във втората глава (10 стр.) в своята логична последователност са представени методологическите характеристики на изследването и неговите организационно-времеви параметри. За написаното в тази глава ще посочим, че тя е съобразена с изискванията за подобен род научни разработки, където се описва последователността на извършената изследователска работа във времеви и организационен порядък. В структурно отношение е спазена логиката на изложението, като се посочва целта и задачите на изследването, неговият обект и предметната област, като и изследователските методи с които е събрана и обработена първичната емпирична информация. Авторът се е справил сравнително добре с изясняването и формулирането на тези задължителни методологически параметри на всяко едно научно изследване.

На фона на положителното ми отношение към написаното в тази глава искам да добавя, че са допуснати и някои, макар и незначителни, слабости. Накратко те се отнасят най-вече до формулирането на хипотезата, която в този си вид, не е убедителна, защото звучи много общо и нехипотетично, както и факта, че не изведен научния проблем, който е обект и предмет на изследване в този дисертационен труд.

Третата глава е в обем от 53 страници. Тя е посветена изцяло на анализа на собствените експериментални резултати. Построена е логически, изцяло върху основата на получените резултати от проведения *едногодишен формиращ експеримент*. Тези резултати са представени и анализирани последователно и показват очакваните въздействия от целенасочената работа в тренировъчните занимания по футбол и в съответствие с експериментиранияте модели на работа.

Използваната в тази част на дисертацията математико-статистическа обработка дава много добра възможност за задълбочен количествен и качествен анализ на получените експериментални данни. Това се отнася както за сравнителния вариационен анализ при търсене на разликите в прираста, на изследваните морфо-соматични показатели и тези за състоянието и развитието на двигателните способности, така също и за корелационния и факторния анализи, които показват евентуалните зависимости и взаимовръзки между изследваните показатели и открояват основните фактори, имащи отношение към крайния резултат от тренировъчния процес. Тази част от анализа е направен компетентно, но не достатъчно задълбочено, като не е подчертана ролята на получените корелационни зависимости за ефективността на използваните модели на работа, както и това, че не са

наименувани извлечение фактори и анализирани факторните тегла на всеки един от използваните тестове (упражнения) за тренировка и контрол на обучителния и тренировъчния процес.

Графичното оформление и онагледяване на получените резултати са направени компетентно и съответстват на получените и представените в таблиците данни.

На основата на получените резултати и на техния анализ в дисертационния труд на докторант Стоян Димитров могат да се открият следните по-важни приноси:

1. Предложена е и апробирана в практиката тренировъчна програма (средства, методи и етапност) за оптимизиране обучителния и тренировъчен процес с подрастващи футболисти (9-10 годишни).

2. Разкрита е неразривната връзка и взаимозависимост между работата за повишаване на кондиционните двигателни способности на футболистите и за целенасочено развитие на координационните способности и техническата подготовка в обучението и тренировката.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Като доказателство за значимостта и приложимостта в практика на изследвания в дисертацията проблем са и представените от автора 3 статии, които отразяват определени страни и резултати от изследването. Те са публикувани основно в УИ „Паисий Хилендарски“, с ISBN 978-619-202-279-2.

Независимо от факта, че цялостното структуриране и оформяне на резултатите от проведеното дисертационно изследване, както и публикуваните статии са плод на вещото ръководство на научния ръководител, предвид факта, че дисертацията е реализирана в самостоятелна форма на обучение и без да съм бил пряк свидетел при разработването на дисертационния труд, мога убедено да заявя, че представената дисертация и проведеното изследване е плод преди всичко на самия докторант, с неговото лично участие както при планирането, реализирането и написването на труда, така също и при анализа на получените резултати и формулирането на приносите от тях. Към категоричното ми положително отношение за рецензираната дисертация бих направил и някои критични, макар и незначителни, бележки, отнасящи се до следното:

1. За някои по-специфични понятия и словосъчетания, използвани в дисертационния труд, е необходимо да се направи, макар и накратко, уточняване (смислово прецизиране) на основните работни понятия, като: кондиционни и координационни способности, морфосоматични характеристики, физическа и функционална дееспособност, физическа и функционална работоспособност, двигателно-координационни способности и др..

2. Необходимо е конкретизиране на изводите в края на дисертацията, които логично трябва да бъдат пряко следствие от проведената експериментална работа и получените от нея резултати.

7. Автореферат

Авторефератът към дисертационния труд отразява основните моменти и резултати от изследването. Като обем и структура е направен според изискванията за резюмиране на подобен род разработки в съответствие с правилника на ПУ.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на Стоян Димитров съдържа предимно научно-приложни резултати и приноси за тренировъчната и обучителна дейност във футболната игра. Той отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и неговия правилник, както и на правилника на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати са съобразени и съответстват на специфичните изисквания на Факултета по педагогика, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантът притежава необходимите теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание“, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено в рецензираните по-горе: дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси.

Предлагам на почитаемото научно жури **ДА ПРИСЪДИ** образователната и научна степен ‘**доктор**’ на **СТОЯН НИКОЛОВ ДИМИТРОВ** в:

- област на висше образование: **1. Педагогически науки**
- професионално направление **1.3. Педагогика на обучението по.....**
- докторска програма: **„Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка.“.**

31.08. 2019 г.
Благоевград

Изготвил становището:
(Проф. д.п.н. Кирил Костов)